

Sygnatura akt V C 126/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 lipca 2014 roku

Sąd Rejonowy w Wyszkowie, V Zamiejscowy Wydział Cywilny w P.

w składzie następującym:

Przewodniczący SSR Arkadiusz Piotrowski

Protokolant: Ewelina Borkowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 16 lipca 2014 roku w P.

sprawy z powództwa **T. S.**

przeciwko **Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P.**

o zapłatę, zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli

orzeka:

1. powództwo oddała;
2. oddała wniosek pozwanego o zasądzenie od powódki kosztów procesu;
3. koszty sądowe ponosi Skarb Państwa.

Sygnatura akt V C 126/13

UZASADNIENIE

T. S. wystąpiła z powództwem przeciwko Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. o zapłatę kwoty 70000 złotych wraz odsetkami ustawowymi od dnia 19 października 2011 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania z powodu pozbawienia jej prawa do wkładu mieszkaniowego, zaliczek wniesionych i spłaty kredytu z odsetkami, prawa do rozliczenia wkładu w terminie, waloryzacji, przelania na inny lokal środków, wywłaszczenie z prawa lokatorskiego, a nadto zobowiązanie do złożenia oświadczenia woli o przyznaniu jej własnościowego prawa do lokalu mieszkalnego zamiast lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w chwili przydziału. W uzasadnieniu wskazała, że pozwana nie przyznała jej powyższego prawa pomimo wpłacenia przez nią 20% wkładu mieszkaniowego, nie rozliczyła wkładu mieszkaniowego na dzień przydziału, nie zaliczyła zaliczki z zakładowego funduszu pracowniczego, nie zaliczyła jednej kwoty spłaty kredytu z odsetkami w 1992-2004 roku, a nadto nie wypłaciła wkładu po rozliczeniu.

Powódka została zwolniona z opłat sądowych w całości postanowieniem z dnia 26 października 2012 roku (k 103).

Pozwany wniósł przede wszystkim o oddalenie powództwa wskazując, że powódka domaga się zwaloryzowanego wkładu mieszkaniowego, a w tym przedmiocie rozstrzygał już Sąd Okręgowy w Ostrołęce, a następnie Sąd Apelacyjny w Białymstoku, który wyrokiem z dnia 06 lipca 2012 roku oddalił powództwo jako niezasadne (odpowiedź na pozew – k 119-120).

Sąd ustalił, co następuje:

Powódka T. S. w dniu 25 sierpnia 1982 roku wystąpiła z wnioskiem do pozwanego Spółdzielni Mieszkaniowej (...) w P. o przydział mieszkania typu lokatorskiego i przyjęcia w poczet członków spółdzielni (wniosek – k 212-213). W dniu 07 lutego 1992 roku, wobec uiszczenia wymaganego wkładu mieszkaniowego w wysokości 20% kosztów budowy, zostało jej przyznane lokatorskie prawo do lokalu mieszkalnego nr (...) położonego w budynku wielorodzinnym w P. przy ul. (...) o powierzchni 73,7 m² (przydział – k 161, okoliczność niesporna). Powódka nie wyraziła zgody na przekształcenie przyznanego jej lokatorskiego prawa do lokalu mieszkalnego w spółdzielni w prawo własnościowe. Z uwagi na zaleganie z opłatami za korzystanie z lokalu w spółdzielni została uchwałą Rady Nadzorczej spółdzielni z dnia 05 marca 1999 roku wykluczona z grona jej członków. Od uchwały tej powódka się nie odwoływała, zaprzestała uiszczania jakichkolwiek opłat na rzecz spółdzielni, jej zadłużenie na dzień 31 sierpnia 2010 roku wynosiło 54051,04 złotych, a zaktualizowany na ten sam dzień wkład wynosił 82990,77 złotych. Wkład mieszkaniowy do chwili obecnej nie został rozliczony przez pozwanego. Zgodnie ze statutem pozwanego, obowiązującym w dniu wygaśnięcia lokatorskiego prawa powódki, w wypadku wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu spółdzielnia miała obowiązek rozliczenia z byłym członkiem z tytułu wkładu mieszkaniowego według stanu na dzień ustania członkostwa, w wypłata kwot należnych byłemu członkowi z tytułu wkładu mieszkaniowego miała nastąpić nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu, przy czym osoba uprawniona do zwrotu wkładu nie mogła skutecznie domagać się wypłaty należności przed upływem 1 miesiąca od dnia opróżnienia lokalu (statut). Powódka występowała przeciwko pozwanemu o zapłatę tytułem zwaloryzowanego wkładu mieszkaniowego, jednakże ostatecznie powództwo to zostało oddalone (okoliczności niesporne, dokumentacja pozwanego dołączona do akt sprawy Sądu Okręgowego w Ostrołęce – I C 780/09, opinia z akt sprawy I C 780/09 – k 214-324, wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 06 lipca 2012 roku wydany w sprawie I ACa 798/11 – k 334-343).

Powódka do chwili obecnej zamieszkuje w lokalu (okoliczność przyznana – k 180).

Sąd zważył, co następuje:

Sąd nie miał jakichkolwiek zastrzeżeń odnośnie materiału dowodowego zebranego w sprawie, zwłaszcza że nie był on kwestionowany przez strony.

Zdaniem Sądu powództwo nie było zasadne.

Zgodnie z art. 415 i 416 kc kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę, obowiązany jest do jej naprawienia, przy czym osoba prawna, jaką jest pozwany, jest obowiązana do naprawienia szkody wyrządzonej z winy jej organu. Do przesłanek odpowiedzialności deliktowej należą zatem: zdarzenie, z którym system prawny wiąże odpowiedzialność na określonej zasadzie, oraz szkoda i związek przyczynowy między owym zdarzeniem a szkodą. Działanie wyrządzające szkodę musi też być działaniem bezprawnym. Ustalenie bezprawności zachowania polega na zakwalifikowaniu czynu sprawcy jako zakazanego, na podstawie norm określonych przez system prawny.

Powódka w niniejszej sprawie domagała się zasądzenia od pozwanego na jej rzecz kwoty 70000 złotych wraz odsetkami ustawowymi od dnia 19 października 2011 roku do dnia zapłaty tytułem odszkodowania z powodu pozbawienia jej prawa do wkładu mieszkaniowego, zaliczek wniesionych i spłaty kredytu z odsetkami, prawa do rozliczenia wkładu w terminie, waloryzacji, przelania na inny lokal środków, wywłaszczenie z prawa lokatorskiego. W ocenie Sądu o ile ma rację powódka, że wniesiony przez nią wkład mieszkaniowy nie został rozliczony przez pozwanego to jednak nie było to działanie bezprawne. To samo dotyczy wykluczenia powódki z grona członków spółdzielni, której to uchwały powódka nie zaskarżyła. Powódka występowała też z powództwem przeciwko pozwanemu o zapłatę kwoty 971593,15 złotych wraz z odsetkami ustawowymi za okres od dnia 09 marca 1999 roku do dnia 06 września 2009 roku, jednakże powództwo to ostatecznie zostało oddalone wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 06 lipca 2012 roku wydanym w sprawie I ACa 798/11. Jak wskazano w uzasadnieniu tego wyroku do żądania powódki należało stosować przepisy ustawy z dnia 16 września 1982 roku – Prawo spółdzielcze w brzmieniu obowiązującym w dacie ustania członkostwa powódki w spółdzielni, to jest w dniu 05 marca 1999 roku, kiedy powódka została wykluczona z grona członków, a w konsekwencji w tym samym dniu nastąpiło wygaśnięcie przysługującego jej lokatorskiego prawa do lokalu. Statut pozwanej, obowiązujący w tej dacie, w §110 ust. 1 pkt 2 przewidywał, że w

wypadku wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu rozliczenie z byłym członkiem z tytułu wkładu mieszkaniowego powinno być dokonane na dzień ustania członkostwa, a w §111 ust. 1 pkt 2 przyjmował, że wypłata kwot należnych byłemu członkowi z tytułu wkładu mieszkaniowego ma nastąpić nie później niż w ciągu trzech miesięcy od dnia wygaśnięcia lokatorskiego prawa do lokalu, jednakże osoba uprawniona do zwrotu wkładu nie może skutecznie domagać się wypłaty należności przed upływem 1 miesiąca od dnia opróżnienia lokalu. W tej sytuacji Sąd Apelacyjny w Białymstoku uznał, że zgodnie z art. 218§2 i §4 oraz art. 210§1 i 2 prawa spółdzielczego, po stronie powódki powstał obowiązek opróżnienia i przekazania pozwanej lokalu, zaś po stronie pozwanej powstał obowiązek zwrotu powódce uiszczonego przez nią wkładu mieszkaniowego w terminie jednego miesiąca. Skoro zatem powódka lokalu nie opuściła to spółdzielnia nie miała obowiązku wypłacać jej wkładu, gdyż jej roszczenie było przedwczesne. Podzielając powyższe stanowisko należało uznać, iż zachowanie spółdzielni nie było bezprawne, gdyż wynikało z obowiązujących na dzień wygaśnięcia prawa powódki przepisów prawa spółdzielczego oraz statutu spółdzielni. Skoro zatem było to zachowanie zgodne z prawem pozwana nie jest zobowiązana do naprawienia szkody jaką powódka poniosła z tego tytułu. Powódka nie została więc pozbawiona, tak jak to wskazywała w uzasadnieniu żądania odszkodowania, prawa do wkładu mieszkaniowego, zaliczek wniesionych i spłaty kredytu z odsetkami, prawa do rozliczenia wkładu w terminie, waloryzacji i przelania na inny lokal środków, a jedynie jej żądanie w tym zakresie było przedwczesne. Nie przysługuje jej zatem od pozwanego żadne odszkodowanie, gdyż zachowanie pozwanego nie było bezprawne. To samo dotyczy wykluczenia jej z grona członków spółdzielni. Należy przyjąć, iż pozwany dokona stosownego rozliczenia zgodnie z żądaniem powódki po opróżnieniu przez nią lokalu, ale też nie nastąpi to od razu tylko w terminie określonym w statucie. Dopiero gdyby pozwany nie zwrócił wkładu w terminie wynikającym ze statutu jego zachowanie mogłoby zostać uznane za bezprawne, co pozwoliłoby powódce na skuteczne domaganie się odszkodowania z tego tytułu, oczywiście pod warunkiem, że poniosłaby jakąkolwiek szkodę. Wobec powyższego należało jej powództwo w tym względzie oddalić i wobec tego zbędne było odnoszenie się do kwestii wysokości odszkodowania, którego domagała się powódka.

W ocenie Sądu niezasadne było również żądanie powódki o zobowiązanie pozwanego do złożenia oświadczenia woli o przyznaniu jej prawa własnościowego zamiast lokatorskiego. Zgodnie z art. 213§2 prawa spółdzielczego, w brzmieniu obowiązującym na dzień przyznania jej prawa do lokalu, to jest w dniu 07 lutego 1992 roku, członek spółdzielni mieszkaniowej w zależności od rodzaju wniesionego wkładu (mieszkaniowego lub budowlanego) i zgłoszonego wniosku może uzyskać spółdzielcze prawo do lokalu mieszkalnego lokatorskie albo własnościowe. Jak wynika z akt spółdzielni dołączonych do akt sprawy Sądu Okręgowego w Ostrołęce – I C 780/09 powódka nie wnosiła o przyznanie jej prawa własnościowego tylko lokatorskiego i wprost wynika to z jej wniosku. Ponieważ powódka złożyła wniosek o przyznanie jej prawa typu lokatorskiego takie prawo zostało jej przyznane. W czasie trwania jej członkostwa w spółdzielni proponowano powódce przyznanie jej prawa typu własnościowego, albowiem zgodnie z art. 291§1 prawa spółdzielczego na pisemne żądanie członka i po wniesieniu przez niego wkładu budowlanego na zasadach określonych w art. 226 spółdzielnia obowiązana była w terminie określonym w statucie, dokonać przekształcenia przysługującego prawa na własnościowe do lokalu. Niemniej jednak powódka nie tylko nie domagała się takiego prawa, ale wręcz nie wyraziła zgody na takie przekształcenie. Zatem nie mogło zostać uwzględnione żądanie powódki w tym względzie. Ponadto powódka została wykluczona z grona członków spółdzielni, a zatem również w chwili obecnej takie przekształcenie nie mogło nastąpić. Z tego powodu jej powództwo również w tej części nie było zasadne.

Mając na uwadze powyższe okoliczności całe powództwo, w tym także wniosek o zasądzenie na rzecz powódki od pozwanego kosztów procesu na podstawie art. 98§1 kpc, należało oddalić, o czym orzeczono w punkcie 1 wyroku.

W ocenie Sądu brak było jednak podstaw do uwzględnienia wniosku pozwanego o zasądzenie od powódki kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa prawnego, albowiem powódka jest osobą ubogą, posiada bardzo duże zadłużenie wobec spółdzielni, wobec czego należało uznać, iż zachodzą szczególne okoliczności w rozumieniu art. 102 kpc przemawiające za nie obciążaniem powódki kosztami procesu pomimo jego przegrania. Wobec tego orzeczono jak w punkcie 2 wyroku.

W niniejszej sprawie powódka była zwolniona w całości od kosztów sądowych, wobec czego, w związku z brakiem podstaw do obciążenia pozwanego kosztami procesu, od uiszczenia których powódka była zwolniona, należało orzec w związku z treścią art. 113 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, jak w punkcie 3 sentencji.